EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2020 09 30
COM(2020) 619 final

KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

pagrįsta 2017 m. kovo 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2017/547 dėl kovos su terorizmu, pakeičiančios Tarybos pamatinį sprendimą 2002/475/TVR ir iš dalies keičiančios Tarybos sprendimą 2005/671/TVR, 29 straipsnio 1 dalimi

1. ĮVADAS

1.1. Direktyvos (ES) 2017/541 tikslai ir pagrindiniai elementai

2017 m. kovo 15 d. Parlamentas ir Taryba priėmė Direktyvą (ES) 2017/541 dėl kovos su terorizmu[1] (toliau – Direktyva). Direktyva priimta siekiant sustiprinti Pamatinį sprendimą 2002/475/TVR[2], išplečiant su terorizmu susijusių nusikaltimų apibrėžtį ir įtraukiant priemones, kuriomis būtų geriau tenkinami terorizmo aukų poreikiai. Teisėkūros institucija priėmė Direktyvą 2017 m. kovo 15 d. Valstybės narės, kurioms Direktyva yra privaloma[3], turi kriminalizuoti tokią veiklą kaip teroristų rengimas ir kelionės terorizmo tikslais, taip pat terorizmo finansavimas. Šiomis suderintomis teroristinių nusikaltimų apibrėžtimis nustatomi kriterijai, kuriais vadovaudamosi nacionalinės institucijos keičiasi informacija ir bendradarbiauja.

Direktyva taip pat papildomi teisės aktai dėl terorizmo aukų teisių[4]. Jos turi teisę iškart po išpuolio ir tol, kol būtina, naudotis profesionaliomis specializuotomis paramos paslaugomis. Valstybės narės turėtų parengti protokolus ir mechanizmus, kad būtų galima skubiai pateikti efektyvų atsaką, įskaitant galimybę gauti patikimos informacijos, taip išvengiant papildomų terorizmo aukų ir jų šeimų kančių.

Šias taisykles reikėjo įtraukti į nacionalinę teisę iki 2018 m. rugsėjo 8 d.

1.2. Ataskaitos paskirtis ir struktūra, informacijos rinkimas ir metodika

Remiantis Direktyvos 29 straipsnio 1 dalimi, šioje ataskaitoje įvertinama, kokiu mastu valstybės narės ėmėsi priemonių, būtinų siekiant laikytis šios direktyvos. Joje pirmiausia apibūdinamas bendras Direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę lygis valstybėse narėse, vėliau aptariami tam tikri perkėlimo į nacionalinę teisę klausimai.

Šioje ataskaitoje pateiktas aprašymas ir analizė daugiausia pagrįsti informacija, kurią valstybės narės iki 2020 m. balandžio mėn. pateikė Komisijai pranešimuose apie nacionalines priemones, kuriomis ši direktyva perkelta į nacionalinę teisę. Į pranešimus, gautus po minėto termino, neatsižvelgiama. Analizuoti iš valstybių narių gautą informaciją Komisijai padėjo išorės rangovas. Valstybės narės taip pat pateikė pastabas dėl preliminarių rangovo išvadų, kurios yra papildomas informacijos šaltinis. Ataskaitoje taip pat atsižvelgiama į informaciją, valstybių narių pateiktą per penkis perkėlimo į

---

1 OL L 88/6, 2017 3 31.

2 OL L 164/3, 2002 6 22.

3 Toliau „valstybės narės“ arba „visos valstybės narės“ reiškia valstybes nares, kurioms Direktyva yra privaloma (t. y. visas ES valstybes nares, išskyrus Airiją, Daniją ir Jungtinę Karalystę). Remiantis Protokolo Nr. 22 dėl Danijos pozicijos 1 ir 2 straipsniais, Danija nedalyvavo priimant Direktyvą ir Direktyva jai netaikoma. Remiantis Protokolo Nr. 21 dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos pozicijos 3 straipsniu, nė viena iš šių valstybių nedalyvavo priimant Direktyvą ir Direktyva joms neprivaloma. Tačiau Tarybos pamatinis sprendimas 2002/475/TVR ir toliau taikomas ir privalomas Airijai, Danijai ir Jungtinei Karalystei.

4 Direktyva 2012/29/ES (OL L 315/57, 2012 11 14) nustatomi būtiniausi nusikaltimų aukų teisių, paramos joms ir jų apsaugos standartai. Tai apima terorizmo aukų teises, paramą joms ir jų apsaugą, nes valstybės narės turėtų ypatingai atsižvelgti į terorizmo aukų poreikius. Direktyvoje (ES) 2017/541 toliau tikslinami konkretūs terorizmo aukų poreikiai.

nacionalinę teisę praktinius seminarus, kuriuos Komisija surengė 2017 m. birželio mėn. – 2018 m. rugsėjo mėn., ir viešai prieinamą informaciją. Komisija taip pat atsižvelgė į Komisijos ataskaitos dėl 2008 m. lapkričio 28 d. Tarybos pamatinio sprendimo 2008/919/TVR, iš dalies keičiančio Pamatinį sprendimą 2002/475/TVR dėl kovos su terorizmu, įgyvendinimo, išvadas[5].

Be šioje ataskaitoje pateiktos analizės, gali būti papildomų perkėlimo į nacionalinę teisę uždavinių ir kitų nuostatų, apie kurias Komisijai nepranešta, arba kitų su teisėkūra susijusių ir nesusijusių pokyčių. Todėl šia ataskaita Komisijai neužkertama kelio toliau vertinti kai kurias nuostatas, kad ji galėtų toliau padėti valstybėms narėms perkelti Direktyvą į nacionalinę teisę ir ją įgyvendinti.

2. DIREKTYVOS PERKĖLIMO Į NACIONALINĘ TEISĘ VERTINIMAS

2.1. Bendras vertinimas ir Direktyvos poveikis nacionalinėms teisės sistemoms

Direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę terminas baigėsi 2018 m. rugsėjo 8 d. Septynios valstybės narės – **Prancūzija**, **Vokietija**, **Vengrija**, **Italija**, **Latvija**, **Slovakija** ir **Švedija** – apie Direktyvos perkėlimą į nacionalinę teisę pranešė iki nustatyto termino, o dvi valstybės (**Suomija** ir **Nyderlandai)** tai padarė netrukus po to.

2018 m. lapkričio 22 d. Komisija pradėjo pažeidimo nagrinėjimo procedūras prieš 16 valstybių narių, nepranešusių apie tai, kad buvo priimti nacionalinės teisės aktai, kuriais Direktyva visiškai perkelta į nacionalinę teisę[6].

Iki 2020 m. liepos mėn. pabaigos penkiolika iš šių šešiolikos valstybių narių paskelbė, kad perkėlimas į nacionalinę teisę baigtas.

Beveik visos valstybės narės bent iš dalies priėmė konkrečius teisės aktus, kuriais Direktyva turėjo būti perkelta į nacionalinę teisę. Tik **Prancūzija** ir **Italija** manė, kad jų galiojančių teisės aktų pakanka Direktyvai perkelti į nacionalinę teisę.

Beveik visais atvejais, kai teisės aktai buvo priimti Direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę tikslais, siekta iš dalies pakeisti jau galiojusius teisės aktus, paprastai Baudžiamąjį kodeksą ir, kiek mažesniu mastu, Baudžiamojo proceso kodeksą arba kitus, konkretesnius, teisės aktus. Tik **Kipre** buvo priimti nauji, atskiri teisės aktai.

Apskritai atrodo, kad Direktyva tinkamai perkelta į nacionalinę teisę. Tačiau tam tikri perkėlimo į nacionalinę teisę klausimai, kuriuos Komisija pastebi vienoje ar keliose valstybėse narėse, kelia ypatingą susirūpinimą:

- nevisiškas arba netinkamas vienos ar kelių nuostatų dėl Direktyvos **3 straipsnyje** išvardytų teroristinių nusikaltimų perkėlimas į nacionalinę teisę, įskaitant tai, kad išvardytos nusikalstamos veikos nelaikomos teroristiniais nusikaltimais, o tai turi įtakos kelių kitų nuostatų perkėlimui į nacionalinę teisę;

[5] COM(2014) 554 *final*, 2014 9 5.

[6] Austrija, Belgija, Bulgarija, Čekija, Estija, Graikija, Ispanija, Kipras, Kroatija, Lenkija, Lietuva, Liuksemburgas, Malta, Portugalija, Rumunija ir Slovėnija.

- tai, kad į nacionalinę teisę neperkeltas Direktyvos 6, 7, 8, 9 ir 11 straipsnių elementas **„prisidėti prie įvykdymo“**;
- nevisiškas arba netinkamas dviejų naujų Direktyvoje numatytų nuostatų, t. y. **9 straipsnio** dėl kelionių terorizmo tikslais ir **11 straipsnio** dėl terorizmo finansavimo, perkėlimas į nacionalinę teisę;
- konkrečių nuostatų dėl **terorizmo aukų** perkėlimo į nacionalinę teisę trūkumai.

2.2. Konkretus perkėlimo į nacionalinę teisę priemonių vertinimas valstybėse narėse

2.2.1. Dalykas (1 straipsnis)

Šia nuostata paaiškinama, apie ką kalbama Direktyvoje, ir pažymima, kad Direktyva nustatomos būtiniausios taisyklės. Todėl valstybėms narėms leidžiama viršyti Direktyva nustatytus įpareigojimus. Šios nuostatos nereikia perkelti į nacionalinę teisę.

2.2.2. Terminų apibrėžtys (2 straipsnis)

Direktyvos **2 straipsnyje** pateikiamos Direktyvoje vartojamų terminų apibrėžtys, būtent: „lėšos“, „juridinis asmuo“, „teroristinė grupė“ ir „organizuota grupė“. Tam tikrose valstybėse narėse kai kurios apibrėžtys nėra aiškiai perkeltos į nacionalinę teisę, o įtvirtintos teismų praktikoje. Apskritai šis straipsnis tinkamai perkeltas į nacionalinę teisę.

Kalbant apie **2 straipsnio 1 dalį**, **Čekijos** teisės aktuose, atrodo, nėra sąvokos „lėšos“ apibrėžties.

Kalbant apie **2 straipsnio 3 dalį**, atrodo, kad kelios valstybės narės sąvokos „teroristinė grupė“ apibrėžtį į nacionalinę teisę perkėlė mažesne apimtimi, todėl gali būti ribojama nusikaltimo, susijusio su dalyvavimu teroristinės grupės veikloje, aprėptis (4 straipsnis).

Kipro teisės aktuose, atrodo, apibrėžtis ribojama – teroristinės grupės turi būti įtrauktos į fizinių arba juridinių asmenų ar kitų grupių, kurioms taikomos kovos su terorizmu sankcijos ar kitos priemonės, sąrašus, parengtus pagal Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos rezoliucijas arba Europos Sąjungos Tarybos ribojamąsias priemones ir atnaujintus Užsienio reikalų ministerijos. **Lietuvoje** teroristinės grupės, neturinčios oficialiai apibrėžtų savo narių funkcijų ar narystės tęstinumo, nacionalinės teisės aktuose, atrodo, nelaikomos teroristinėmis grupėmis.

2.2.3. Taikymo sritis (3 straipsnis)

Remiantis Direktyvos **3 straipsnio 1 dalimi**, valstybės narės užtikrina, kad šios dalies pastraipose nurodytos tyčinės veikos būtų apibrėžiamos kaip teroristiniai nusikaltimai tais atvejais, kai jos padaromos siekiant vieno iš 2 dalyje išvardytų tikslų.

3 straipsnio 1 dalis apima ne tik reikalavimą kriminalizuoti konkrečias veikas, bet ir tai, kad tokios veikos nacionalinės teisės aktuose turi būti apibrėžiamos kaip teroristiniai nusikaltimai. Tačiau **Vokietijoje**, atrodo, nėra nuostatos, pagal kurią bet kuri 3 straipsnio 1 dalyje nurodyta nusikalstama veika būtų laikoma „teroristiniu nusikaltimu“, jeigu yra įvykdoma siekiant 3 straipsnio 2 dalies tikslų. Vienintelės nusikalstamos veikos, aiškiai apibrėžtos kaip teroristiniai nusikaltimai, yra terorizmo finansavimas ir su teroristine

grupe susijusios nusikalstamos veikos. Atrodo, kad taip sudaroma kliūtis asmenį, kuris veikdamas vienas teroristiniu tikslu įvykdo nurodytą nusikalstamą veiką, nedalyvaudamas teroristinės grupės veikloje ir jos neremdamas, apkaltinti įvykdžius *teroristinį* nusikaltimą, išskyrus terorizmo finansavimo, kuris Vokietijos teisėje apibrėžiamas kaip teroristinis nusikaltimas, atvejus. Be to, svarbu nustatyti bendrą teroristinių nusikaltimų apibrėžtį, nes tai leidžia veiksmingai taikyti bendradarbiavimo teisėsaugos srityje priemones, pavyzdžiui, Tarybos sprendimą 2005/671/TVR[7].

Palyginti su Pamatiniu sprendimu 2002/475/TVR, kuriame jau buvo numatytas įpareigojimas nurodytas veikas laikyti teroristiniais nusikaltimais, šioje direktyvoje nustatytas naujas teroristinis nusikaltimas, susijęs su neteisėtu įsikišimu į sistemas ir duomenis (**3 straipsnio 1 dalies i punktas**), kaip nurodyta Direktyvoje 2013/40/ES[8]. Visos valstybės narės perkėlė šią nuostatą į nacionalinę teisę, tačiau atrodo, kad **Kroatijos** teisės aktai susiję tik su ypatingos svarbos infrastruktūra.

Antra, Direktyva išplečiama branduolinių, cheminių ir biologinių ginklų gaminimo, laikymo, įsigijimo, gabenimo, tiekimo ar naudojimo aprėptis (**3 straipsnio 1 dalies f punktas**), įtraukiant ir radiologinius ginklus. Atrodo, kad kai kurių valstybių narių teisės aktai neapima tam tikrų rūšių ginklų, pavyzdžiui, radiologinių (**Čekija**, **Prancūzija** ir **Malta**) ir branduolinių ginklų (**Prancūzija** ir **Malta**). Direktyvoje 2017/541 taip pat nustatyta, kad nusikaltimas, susijęs su tokių ginklų moksliniais tyrimais ir kūrimu, dabar apima visų keturių rūšių ginklus (nors anksčiau apėmė tik biologinius ir cheminius ginklus). Atrodo, kad **Austrijos**, **Bulgarijos**, **Prancūzijos**, **Maltos**, ir **Lenkijos**, teisės aktuose nenurodyti moksliniai tyrimai, o į **Prancūzijos** ir **Maltos** teisės aktus neįtrauktas tam tikrų ginklų kūrimas. Apskritai atrodo, kad **Vokietijos** teisės aktuose, kuriais Direktyva perkeliama į nacionalinę teisę, nėra aiškios nuorodos į tam tikrų ginklų mokslinius tyrimus, kaip nustatyta 3 straipsnio 1 dalies f punkte.

Turint omenyje tas nusikalstamos veikos dalis, kurios jau buvo nurodytos Pamatiniame sprendime 2002/475/TVR, vis dar neišspręsta keletas klausimų.

Kalbant apie Direktyvos **3 straipsnio 1 dalies c punktą** dėl žmogaus pagrobimo arba laikymo įkaitu, atrodo, kad **Lietuvos** teisės aktai neapima padėties, kai žmogaus pagrobimas arba laikymas įkaitu buvo įvykdytas siekiant stipriai įbauginti gyventojus arba rimtai destabilizuoti ar sunaikinti pagrindines politines, konstitucines, ekonomines ar socialines šalies ar tarptautinės organizacijos struktūras. Atrodo, kad **Suomijos** teisės aktai aiškiai neapima visų žmonių grobimo atvejų, tik paaštrėjusią prekybos žmonėmis problemą.

Kalbant apie Direktyvos **3 straipsnio 1 dalies e punktą** dėl orlaivių, laivų ar kitų viešojo ar krovininio transporto priemonių užgrobimo, atrodo, kad penkios valstybės narės (**Bulgarija, Kipras, Lietuva, Liuksemburgas ir Lenkija**) nemini kitų viešojo ar krovininio transporto priemonių užgrobimo.

Kalbant apie **3 straipsnio 1 dalies g punktą** dėl pavojingų medžiagų paleidimo arba gaisrų, potvynių ar sprogimų sukėlimo, atrodo, kad **Liuksemburgo** teisės aktai apima tyčinį sprogmens ar kito mirtino įtaiso pristatymą, dislokavimą ar detonavimą tik tada,

[7] OL L 253, 2005 9 29.

[8] OL L 218/8, 2013 8 14.

kai nusikalstama veika įvykdyta viešoje vietoje, vyriausybiniame ar kitame visuomeniniame pastate, viešojo transporto sistemoje ar infrastruktūroje. Potvynių sukėlimas, regis, nurodomas tik tyčinio kasyklų užtvindymo atvejais.

Kalbant apie Direktyvos **3 straipsnio 1 dalies h punktą** dėl vandens, energijos ar kurių nors kitų pagrindinių gamtos išteklių tiekimo trukdymo ar trikdymo siekiant sukelti pavojų žmonių gyvybei, **Bulgarijos** teisės aktuose, regis, nekalbama apie vandens ir energijos tiekimo sutrikdymą. Atrodo, kad **Liuksemburgo** teisės aktai apima tik su vandeniu ar požeminiu vandeniu susijusių sąlygų pasikeitimą.

Kalbant apie Direktyvos **3 straipsnio 1 dalies i punktą** dėl neteisėto įsikišimo į sistemas ir neteisėto įsikišimo į duomenis, atrodo, kad **Kroatijos** teisės aktai apima tik įsikišimą į ypatingos svarbos infrastruktūros kompiuterinės sistemos veikimą. Tai netaikoma neteisėtam įsikišimui į sistemą, kuris nėra nukreiptas prieš ypatingos svarbos infrastruktūros informacinę sistemą, kai dėl būtent tam tikslui skirtos arba pritaikytos priemonės naudojimo nukenčia daug informacinių sistemų (kaip nurodyta Direktyvoje 2013/40/ES[9]).

Kalbant apie Direktyvos **3 straipsnio 1 dalies j punktą** dėl grasinimo įvykdyti teroro aktą, **Graikijos** teisės aktuose reikalaujama, kad apie grasinimą būtų paskelbta viešai. Atrodo, kad **Vokietijos** teisės aktai neapima grasinimo įvykdyti 3 straipsnio 1 dalies d punkte ir 3 straipsnio 1 dalies f punkte nurodytų nusikalstamų veikų. Taip pat atrodo, kad **Portugalijos**teisės aktai neapima grasinimo įvykdyti Direktyvos 3 straipsnio 1 dalies f punkte nurodytos nusikalstamos veikos. **Liuksemburge**, jei prie grasinimo nepridedamas nurodymas ar tam tikros sąlygos, jis nelaikomas teroristiniu nusikaltimu.

Atrodo, kad **Bulgarija**į nacionalinę teisę neperkėlė Direktyvos **3 straipsnio 2 dalies c punkto** tikslo, susijusio su mėginimais rimtai destabilizuoti ar sunaikinti pagrindines politines, konstitucines, ekonomines ar socialines šalies ar tarptautinės organizacijos struktūras.

2.2.4. Su teroristine grupe susijusios nusikalstamos veikos (4 straipsnis)

Direktyvos **4 straipsnyje** reikalaujama, kad valstybės narės imtųsi priemonių, būtinų užtikrinti, kad už vadovavimą teroristinei grupei ir dalyvavimą teroristinės grupės veikloje būtų baudžiama kaip už nusikalstamą veiką. Apskritai priemonės, kurių valstybės narės ėmėsi siekdamos laikytis šio straipsnio, yra tinkamos.

Kalbant apie **4 straipsnio a punktą**, atrodo, kad **Vengrijos** teisės aktuose kalbama apie asmenis, kurie organizuoja teroristinės grupės veiklą, o ne apie asmenis, kurie vadovauja teroristinei grupei. **Švedijos** teisės aktuose nenurodyta su vadovavimu teroristinei grupei susijusi savarankiška nusikalstama veika, kaip numatyta 4 straipsnio a punkte, o ji perkeliama į nacionalinę teisę pritaikant baudžiamąją atsakomybę už papildomas nusikalstamas veikas. Kalbant apie dalyvavimą teroristinės grupės veikloje (**4 straipsnio b punktas**), **Švedija** taip pat atsižvelgia į papildomas nusikalstamas veikas. Kadangi 4 straipsnio a ir b punktuose nurodytos nusikalstamos veikos neturi būti susijusios su konkrečiu teroristiniu nusikaltimu, kriminalizuojant papildoma atsakomybe kyla grėsmė, kad už dalyvavimą teroristinės grupės veikloje nebus baudžiama. Neseniai **Švedija** kriminalizavo bendradarbiavimą su teroristine grupe kaip savarankišką nusikalstamą

[9] OL L 218/8, 2013 8 14.

veiką. Atrodo, kad ši nuostata apima tik tam tikrų materialinių išteklių tiekimą ir neapima informacijos teikimo.

Kalbant apie **38 konstatuojamąją dalį**, pagal kurią į Direktyvos taikymo sritį neįtraukiama tarptautinės teisės, įskaitant tarptautinę humanitarinę teisę, pripažintų nešališkų humanitarinių organizacijų humanitarinė veikla, keturios valstybės narės (**Austrija, Belgija, Italija ir Lietuva**) turi teisės aktus, kuriais ribojamas kovos su terorizmu teisės aktų taikymas humanitarinės ar kitokios veiklos atveju. Kitose valstybėse narėse[10] šiuo tikslu gali būti aiškinami bendrieji teisės aktai (pvz., Baudžiamasis kodeksas) arba nacionalinės valdžios institucijos yra nurodžiusios, kad jų reikia laikytis praktiškai.

2.2.5. Viešas kurstymas įvykdyti teroristinį nusikaltimą (5 straipsnis)

Direktyvos **5 straipsnyje** reikalaujama, kad valstybės narės kriminalizuotų tyčinį informacijos skleidimą ar kitokias pastangas bet kokiomis priemonėmis padaryti ją prieinamą visuomenei siekiant paskatinti įvykdyti teroristinį nusikaltimą, kai tokiu elgesiu tiesiogiai ar netiesiogiai skatinama vykdyti teroristinius nusikaltimus ir todėl kyla pavojus, kad gali būti įvykdyta viena ar kelios tokios nusikalstamos veikos. Apskritai šis straipsnis tinkamai perkeltas į nacionalinę teisę.

Lietuvos teisės aktai, regis, neapima atvejų, kai asmuo skleidžia informaciją ar bet kokiomis priemonėmis padaro ją prieinamą visuomenei, siekdamas paskatinti įvykdyti teroristinį nusikaltimą ar prie jo prisidėti, tačiau iš tiesų šis skatinimas nedaro poveikio jokiam kitam asmeniui.

2.2.6. Verbavimas teroristinei veiklai (6 straipsnis)

Direktyvos **6 straipsnyje** reikalaujama, kad valstybės narės kriminalizuotų kito asmens kurstymą įvykdyti vieną iš 3 straipsnio 1 dalies a–i punktuose arba 4 straipsnyje išvardytų nusikalstamų veikų arba prisidėti prie jos įvykdymo.

Prancūzijos perkėlimo į nacionalinę teisę priemonėje „kurstymas“ apibrėžiamas kaip pasiūlymų ar pažadų teikimas, dovanų ar kitos naudos siūlymas, grasinimas ar asmeniui daromas spaudimas įvykdyti teroristinį nusikaltimą. 6 straipsnyje taip pat reikalaujama, kad būtų kriminalizuotas verbavimas *prisidėti* prie teroristinio nusikaltimo. Šis elementas, regis, nėra aiškiai įtrauktas į **Bulgarijos, Graikijos, Ispanijos ir Portugalijos teisės aktus**. Atrodo, kad **Latvijos, Maltos, Lenkijos ir Slovėnijos** atveju šis elementas susijęs su papildomais pažeidimais, pvz., pagalba ir bendrininkavimu. Tačiau į nacionalinę teisę perkeliant kelias kitas Direktyvoje nurodytas nusikalstamas veikas, šių valstybių narių teisės aktuose aiškiai nurodomas „indėlio“ elementas.

Be to, **Portugalijoje** neminimas verbavimas su teroristine grupe susijusiai nusikalstamai veikai (4 straipsnis). **Vokietijoje** 6 straipsnis į nacionalinę teisę perkeltas keliomis nuostatomis, kurios kartu, regis, neapima visų būtinų Direktyvoje nurodytų nusikalstamų veikų.

[10] Bulgarijoje, Čekijoje, Estijoje, Ispanijoje, Kipre, Kroatijoje, Latvijoje, Nyderlanduose, Prancūzijoje, Rumunijoje, Slovakijoje, Suomijoje, Švedijoje, Vengrijoje ir Vokietijoje.

2.2.7. Teroristų rengimas (7 straipsnis)

Direktyvos **7 straipsnyje** reikalaujama, kad valstybės narės kriminalizuotų tyčinį mokymą gaminti arba naudoti sprogmenis, šaunamuosius ar kitus ginklus, kenksmingas arba pavojingas medžiagas arba naudoti kitus konkrečius metodus ar būdus siekiant įvykdyti vieną iš 3 straipsnio 1 dalies a–i punktuose išvardytų nusikalstamų veikų arba prisidėti prie jos įvykdymo, žinant, kad suteiktais įgūdžiais ketinama pasinaudoti šiuo tikslu.

Kaip ir 6 straipsnis dėl verbavimo, 7 straipsnis dėl mokymo taip pat apima rengimą *prisidėti* prie teroristinio nusikaltimo. Šis elementas, regis, nėra aiškiai įtrauktas į **Bulgarijos, Ispanijos ir Portugalijos** teisės aktus. Atrodo, kad **Lietuvoje, Maltoje, Lenkijoje ir Slovakijoje** šis elementas susijęs su papildomomis nusikalstamomis veikomis, kaip antai pagalba ir bendrininkavimu, o kitos Direktyvoje nurodytos nusikalstamos veikos į nacionalinę teisę perkeliamos aiškiai nurodant „indėlio“ elementą.

Vokietijoje 7 straipsnis į nacionalinę teisę perkeltas ne konkrečia nuostata, o keliomis nuostatomis, kurios kartu, regis, neapima visų Direktyvoje nurodytų teroristinių nusikaltimų.

2.2.8. Dalyvavimas mokiniu teroristų rengime (8 straipsnis)

Direktyvos **8 straipsnyje** reikalaujama, kad valstybės narės kriminalizuotų dalyvavimą mokiniu mokyme gaminti arba naudoti sprogmenis, šaunamuosius ar kitus ginklus, kenksmingas arba pavojingas medžiagas arba naudoti kitus konkrečius metodus ar būdus siekiant įvykdyti vieną iš 3 straipsnio 1 dalies a–i punktuose išvardytų nusikalstamų veikų arba prisidėti prie jos įvykdymo.

Nusikalstama veika taip pat apima dalyvavimą mokiniu rengiant prisidėti prie teroristinio nusikaltimo. Šis elementas, regis, nėra aiškiai įtrauktas į **Bulgarijos, Ispanijos ir Portugalijos** teisės aktus kaip 6 ir 7 straipsnių atveju. Atrodo, kad **Slovakijoje** šis elementas susijęs su papildomomis nusikalstamomis veikomis, kaip antai pagalba ir bendrininkavimu, o kitos Direktyvoje nurodytos nusikalstamos veikos į nacionalinę teisę perkeliamos aiškiai nurodant „indėlio“ elementą. **Vokietijos** teisės aktuose ši nuostata į nacionalinę teisę taip pat perkeliama keliomis nuostatomis, kurios kartu, regis, neapima visų Direktyvoje nurodytų teroristinių nusikaltimų.

Kipro, **Maltos**, **Slovakijos** ir **Slovėnijos** teisės aktuose, atrodo, nėra nuostatų dėl savarankiško rengimosi.

2.2.9. Kelionės terorizmo tikslais (9 straipsnis)

Direktyvos **9 straipsnyje** reikalaujama, kad valstybės narės kriminalizuotų tyčinį vykimą į šalį, siekiant įvykdyti teroristinį nusikaltimą arba prisidėti prie jo įvykdymo, siekiant dalyvauti teroristinės grupės veikloje žinant, kad tokiu dalyvavimu bus prisidėta prie tokios grupės nusikalstamos veiklos, arba siekiant rengti teroristus ar dalyvauti mokiniu teroristų rengime. Valstybėms narėms suteikiamos dvi perkėlimo į nacionalinę teisę galimybės – pagal 9 straipsnio 2 dalies a punktą arba 9 straipsnio 2 dalies b punktą.

Direktyvos **9 straipsnio 1 dalyje** reikalaujama, kad valstybės narės kriminalizuotų tyčinį vykimą į šalį, kuri nėra nurodyta valstybė narė. **Vokietijoje**, atrodo, nėra aiškios nuorodos į dalyvavimo teroristinės grupės veikloje tikslą. **Bulgarijos**, **Portugalijos**,

Rumunijos ir **Slovėnijos** atveju nusikalstamos veikos apimtis, atrodo, yra siauresnė nei Direktyvoje, nes teisės aktuose pateikta siauresnė vykstančių asmenų arba teritorijų, į kurias jie vyksta, apibrėžtis. Direktyvos **9 straipsnio 2 dalyje** kalbama apie vykimą į tą valstybę narę, suteikiant valstybėms narėms dvi perkėlimo į nacionalinę teisę galimybes. Atrodo, kad **Lenkija** visiškai neperkėlė šios nuostatos.

Pagal **9 straipsnio 2 dalies a punktą** valstybės narės gali kriminalizuoti vykimą į tą valstybę narę pirmiau minėtais terorizmo tikslais. Aštuoniolika valstybių narių šią galimybę perkėlė į nacionalinę teisę[11].

Bulgarijoje, atrodo, nėra nuorodos į dalyvavimo teroristinės grupės veikloje tikslą. **Portugalijoje** neminimas vykimas į valstybę siekiant prisidėti prie teroristinių nusikaltimų įvykdymo, o nacionalinė nuostata netaikoma asmenims, vykstantiems į Portugaliją, jei jie yra Portugalijos piliečiai arba gyvena Portugalijoje. **Rumunijoje** taip pat neaišku, ar būtų kalbama apie valstybės gyventoją, grįžtantį į valstybę, kurios pilietybė jam suteikta, siekiant įvykdyti teroristinį nusikaltimą (arba prisidėti prie jo įvykdymo).

Kitu atveju pagal **9 straipsnio 2 dalies b punktą** valstybės narės gali kriminalizuoti į tą valstybę narę atvykstančio asmens parengiamuosius veiksmus siekiant įvykdyti teroristinį nusikaltimą, kaip nurodyta 3 straipsnyje, arba prisidėti prie jo įvykdymo. Keturiolika valstybių narių šią galimybę perkėlė į nacionalinę teisę[12]. Aštuonios valstybės narės (**Belgija, Bulgarija**, **Čekija**, **Estija**, **Kipras**, **Kroatija, Slovakija** ir **Švedija**) į nacionalinę teisę perkėlė abi galimybes.

Vokietijoje 9 straipsnio 2 dalies b punktas į nacionalinę teisę perkeltas kriminalizavus sąmokslą, tačiau atrodo, kad jo aprėptis siauresnė nei 9 straipsnio 2 dalies b punkte nurodytų parengiamųjų veiksmų. Kalbant apie „prisidėjimo“ prie teroristinių nusikaltimų įvykdymo elementą, neatrodo, kad kai kurios valstybės narės jį būtų aiškiai perkėlusios į nacionalinę teisę. Tai pasakytina apie **Lenkiją** 9 straipsnio 1 dalies atžvilgiu, **Slovėniją** 9 straipsnio 2 dalies a punkto atžvilgiu, **Bulgariją** ir **Ispaniją** 9 straipsnio 2 dalies b punkto atžvilgiu ir **Slovakiją** visų dalių atžvilgiu.

2.2.10. Kelionių terorizmo tikslais organizavimas ar kitoks palengvinimas (10 straipsnis)

10 straipsnyje reikalaujama, kad valstybės narės kriminalizuotų bet kokią tyčinę pagalbą organizuojant ar palengvinant asmenų keliones terorizmo tikslais, kaip nurodyta 9 straipsnio 1 dalyje ir 9 straipsnio 2 dalies a punkte, žinant, kad tokia pagalba teikiama tuo tikslu. Apskritai valstybės narės ėmėsi tinkamų priemonių siekdamos laikytis šio straipsnio.

Atrodo, kad **Bulgarijos** ir **Lietuvos** teisės aktuose reikalaujama, jog tam, kad būtų baudžiama už nusikaltimą, susijusį su kelionėmis terorizmo tikslais, jis iš tikrųjų turi būti įvykdytas siekiant palengvinti ar organizuoti kelionę. Atrodo, kad **Slovakijoje** perkėlimo į nacionalinę teisę nuostata ribojama geografinė kelionės aprėptis.

[11] Austrija, Belgija, Bulgarija, Estija, Čekija, Graikija, Kipras Kroatija, Latvija, Lietuva, Malta, Portugalija, Rumunija Slovakija, Slovėnija, Suomija, Švedija ir Vengrija.

[12] Belgija, Bulgarija, Čekija, Estija, Ispanija, Italija, Kipras, Kroatija, Liuksemburgas, Nyderlandai, Prancūzija, Slovakija, Švedija ir Vokietija.

2.2.11. Terorizmo finansavimas (11 straipsnis)

Direktyvos **11 straipsnyje** reikalaujama, kad valstybės narės baustų už tyčinį terorizmo finansavimą kaip už nusikalstamą veiką. Jame taip pat nurodoma, kad tais atvejais, kai terorizmo finansavimas yra susijęs su bet kuria iš Direktyvos 3, 4 ir 9 straipsniuose nurodytų nusikalstamų veikų, nebūtina, kad šios lėšos faktiškai būtų panaudotos, ir nebūtina, kad nusikalstamą veiką darantis asmuo žinotų, kuriai konkrečiai nusikalstamai veikai ar veikoms tas lėšas numatoma panaudoti.

Bulgarijos, **Maltos**, **Lenkijos** , **Portugalijos** ir **Vokietijos** atveju atrodo, kad terorizmo finansavimas neapima visų 3–10 straipsniuose nurodytų nusikalstamų veikų finansavimo, kaip reikalaujama Direktyvoje. Neatrodo, kad **Bulgarijos**, **Ispanijos**, **Latvijos** ir **Portugalijos** atveju elementas „prisidėti prie įvykdymo“ atsispindėtų nacionalinėje teisėje. **Lenkijos**, **Slovakijos** ir **Slovėnijos** požiūris į elemento „prisidėti prie įvykdymo“ perkėlimą į nacionalinę teisę nėra nuoseklus perkėlimo į nacionalinę teisę aktuose. **Liuksemburgo** nacionalinės teisės aktuose įtraukta sąlyga, kad lėšos turėjo būti neteisėtai surinktos.

2.2.12. Kitos su teroristine veikla susijusios nusikalstamos veikos (12 straipsnis)

Direktyvos **12 straipsnyje** reikalaujama, kad valstybės narės kaip su teroristine veikla susijusias nusikalstamas veikas kriminalizuotų vagystę sunkinančiomis aplinkybėmis ir turto prievartavimą siekiant įvykdyti vieną iš 3 straipsnyje išvardytų nusikalstamų veikų ir suklastotų administracinių dokumentų rengimą arba naudojimą siekiant įvykdyti vieną iš 3 straipsnio 1 dalies a–i punktuose, 4 straipsnio b punkte ir 9 straipsnyje išvardytų nusikalstamų veikų.

Atrodo, kad pagal **Graikijos** ir **Kroatijos** teisės aktus tyčiniai veiksmai, susiję su vagyste sunkinančiomis aplinkybėmis, turto prievartavimu ir suklastotų administracinių dokumentų rengimu ar naudojimu, nėra laikomi su teroristine veikla susijusiomis nusikalstamomis veikomis. **Suomijoje** tik vagystė sunkinančiomis aplinkybėmis siekiant įvykdyti teroristinį nusikaltimą, o ne turto prievartavimas, suklastotų administracinių dokumentų rengimas ar naudojimas, regis, yra laikoma su teroristine veikla susijusia nusikalstama veika.

2.2.13. Ryšys su teroristiniais nusikaltimais (13 straipsnis)

Direktyvos **13 straipsnyje** numatyta, jog tam, kad už 4 straipsnyje arba III antraštinėje dalyje nurodytas nusikalstamas veikas būtų baudžiama, nebūtina, kad teroristinis nusikaltimas būtų faktiškai įvykdytas, ir, kiek tai susiję su Direktyvos 5–10 straipsniuose ir 12 straipsnyje nurodytomis nusikalstamomis veikomis, nebūtina nustatyti ryšio su kita konkrečia šioje direktyvoje nurodyta nusikalstama veika.

Direktyvos 10 straipsnyje nurodytos nusikalstamos veikos ir indėlio į tam tikrų su teroristine veikla susijusių nusikalstamų veikų įvykdymo perkėlimas į nacionalinę teisę **Bulgarijoje** atliekamas kriminalizuojant pagalbą ir bendrininkavimą. Pagal jos nacionalinę teisę už pagalbą ir bendrininkavimą baudžiama tik tada, kai faktiškai įvykdomas pagrindinis nusikaltimas. **Graikijos** atveju 10 straipsnyje nurodyta nusikalstama veika nėra savarankiška nusikalstama veika, todėl atrodo būtina nustatyti ryšį su kita Direktyvoje nurodyta konkrečia nusikalstama veika (9 straipsnis). Neatrodo, kad pasirengimas įvykdyti nusikaltimą, kuris nelaikomas „sunkiu“, pavyzdžiui,

Direktyvos 5, 9 ir 10 straipsnių perkėlimo į nacionalinę teisę atveju, **Lietuvoje** būtų laikomas nusikaltimu. Todėl, jei parengiamuoju etapu nusikalstama veika būtų nutraukta, už parengiamuosius veiksmus nebūtų baudžiama.

2.2.14. Pagalba ir bendrininkavimas, kurstymas ir kėsinimasis (14 straipsnis)

Direktyvos **14 straipsnyje** iš valstybių narių reikalaujama užtikrinti, kad už pagalbą ir bendrininkavimą vykdant Direktyvos 3–8 straipsniuose ir 11 bei 12 straipsniuose nurodytas nusikalstamas veikas, už kurstymą įvykdyti Direktyvos 3–12 straipsniuose nurodytas nusikalstamas veikas ir už kėsinimąsi įvykdyti Direktyvos 3, 6, 7 straipsniuose, 9 straipsnio 1 dalyje, 9 straipsnio 2 dalies a punkte bei 11 ir 12 straipsniuose nurodytas nusikalstamas veikas, išskyrus 3 straipsnio 1 dalies f punkte numatytą laikymą ir 3 straipsnio 1 dalies j punkte nurodytą nusikalstamą veiką, būtų baudžiama. Apskritai šis straipsnis tinkamai perkeltas į nacionalinę teisę.

Lenkija 6 straipsnį į nacionalinę teisę perkėlė ta pačia priemone kaip **14 straipsnio 1 dalį** ir **14 straipsnio 2 dalį**. Todėl neaišku, ar pagalba, bendrininkavimas ir kurstymas įvykdyti 6 straipsnyje nurodytą nusikalstamą veiką yra kriminalizuojami.

Graikijos atveju neatrodo, kad būtų baudžiama už kurstymą įvykdyti 10 straipsnyje nurodytą nusikalstamą veiką, nes 10 straipsnis nėra perkeltas į nacionalinę teisę kaip savarankiška nusikalstama veika.

Kalbant apie **14 straipsnio 3 dalį**, **Maltoje** nuoroda į kėsinimąsi, kėsinimasis įvykdyti tam tikras 3 straipsnyje nurodytas nusikalstamas veikas ir kėsinimasis įvykdyti Direktyvos 6, 7, 11 ir 12 straipsniuose nurodytas nusikalstamas veikas neatrodo kriminalizuojami.

2.2.15. Fiziniams asmenims taikomos sankcijos (15 straipsnis)

Direktyvos **15 straipsnyje** iš valstybių narių reikalaujama užtikrinti, kad už 3–12 straipsniuose ir 14 straipsnyje nurodytas nusikalstamas veikas būtų baudžiama taikant veiksmingas, proporcingas ir atgrasomas baudžiamąsias sankcijas. Konkrečiai valstybės narės turi užtikrinti, kad už 3 straipsnyje nurodytus teroristinius nusikaltimus, pagalbą ir bendrininkavimą, kurstymą ir kėsinimąsi įvykdyti tokius nusikaltimus būtų baudžiama laisvės atėmimo bausmėmis, kurios būtų griežtesnės už bausmes, taikytinas pagal nacionalinę teisę už tokias nusikalstamas veikas, įvykdytas neturint specialaus tikslo (išskyrus atvejus, kai taikytinos bausmės jau yra didžiausios pagal nacionalinę teisę leidžiamos bausmės).

Kalbant apie **15 straipsnio 2 dalį**, **Bulgarijoje** bausmė už Direktyvos 3 straipsnio 1 dalies j punkte (grasinimas padaryti teroristinį nusikaltimą) nurodytą nusikalstamą veiką atrodo švelnesnė nei bausmė už grasinimą padaryti nusikaltimą. **Čekijos** atveju neatrodo, kad nacionalinėje teisėje būtų numatytos griežtesnės bausmės už siekiant teroristinių tikslų atliktus veiksmus, kuriais siekiama įgyti oro transporto priemonių, civilinių laivų ir stacionarių platformų kontrolę, kaip reikalaujama pagal Direktyvos 3 straipsnį.

Direktyvos **15 straipsnio 3 dalyje** reikalaujama, kad valstybės narės savo nacionalinės teisės aktuose, skirtuose laisvės atėmimo bausmėms, numatytų didžiausią bausmę už Direktyvos 4 straipsnio a ir b punktuose nurodytas nusikalstamas veikas, taip pat už 3

straipsnio 1 dalies j punkte nurodytą nusikalstamą veiką, kai ją įvykdo teroristinei grupei vadovaujantis asmuo, bent 15 straipsnio 3 dalyje nustatytu lygiu.

Bulgarijos atveju, jeigu 3 straipsnio 1 dalies j punkte nurodytą teroristinį nusikaltimą įvykdo teroristinei grupei vadovaujantis asmuo, didžiausia sankcija yra mažesnė už numatytąją 15 straipsnio 3 dalyje. **Suomijos** atveju didžiausia bausmė už Direktyvos 4 straipsnio a punkte nurodytą nusikalstamą veiką, jei ji nebuvo įvykdyta kartu su kita nusikalstama veika, atrodo mažesnė už numatytąją 15 straipsnio 3 dalyje. **Vengrijoje** už tam tikrus veiksmus, susijusius su vadovavimu teroristinei grupei, baudžiama mažesnėmis sankcijomis, nei numatyta Direktyvoje. **Liuksemburge**, atsižvelgiant į tai, kokiu mastu asmuo dalyvavo teroristinės grupės veikloje (4 straipsnio b punktas), didžiausia sankcija galėtų būti bauda, o ne laisvės atėmimo bausmė. **Suomijoje** už tam tikrus veiksmus, susijusius su dalyvavimu teroristinės grupės veikloje, baudžiama taikant didžiausią sankciją, kuri yra mažesnė už numatytąją Direktyvoje.

2.2.16. Atsakomybę lengvinančios aplinkybės (16 straipsnis)

Direktyvos **16 straipsniu** valstybėms narėms suteikiama galimybė sumažinti 15 straipsnyje nurodytas sankcijas, jei nusikalstamą veiką padaręs asmuo atsisako teroristinės veiklos ir administracinėms arba teisminėms institucijoms suteikia informacijos, kurios jos kitaip nebūtų galėjusios gauti, ir taip padeda joms užkirsti kelią nusikalstamai veikai arba sušvelninti jos padarinius; nustatyti ar patraukti baudžiamojon atsakomybėn kitus nusikalstamą veiką padariusius asmenis; surasti įrodymų; užkirsti kelią tolesnėms 3–12 straipsniuose ir 14 straipsnyje nurodytoms nusikalstamoms veikoms.

Dvidešimt trys valstybės narės[13] pasinaudojo (arba iš dalies pasinaudojo) šia galimybe. Dvi valstybės narės (**Estija** it **Slovėnija**) visiškai nepasinaudojo Direktyvos 16 straipsnyje numatyta galimybe.

Septyniolika valstybių narių[14] pasinaudojo **16 straipsnio 1 dalies a punkte** numatyta galimybe atsisakyti teroristinės veiklos.

16 straipsnio 1 dalies b punkte numatyta galimybe suteikti informacijos kompetentingoms institucijoms, kurios kitaip nebūtų galėjusios jos gauti, pasinaudojo dvidešimt dvi valstybės narės[15], nors dešimt jų[16] nepasinaudojo visomis i–iv papunkčiuose išvardytomis galimybėmis.

[13] Austrija, Belgija, Bulgarija, Čekija, Graikija, Ispanija, Italija, Kipras, Kroatija, Latvija, Lenkija, Lietuva, Liuksemburgas, Malta, Nyderlandai, Portugalija, Prancūzija, Rumunija, Slovakija, Suomija, Švedija, Vengrija ir Vokietija.

[14] Austrija, Belgija, Bulgarija, Čekija, Graikija, Ispanija, Italija, Kipras, Kroatija, Latvija, Lenkija, Lietuva, Malta, Portugalija, Slovakija, Vengrija ir Vokietija.

[15] Austrija, Belgija, Bulgarija, Čekija, Graikija, Ispanija, Italija, Kipras, Kroatija, Latvija, Lenkija, Lietuva, Liuksemburgas, Malta, Nyderlandai, Portugalija, Prancūzija, Slovakija, Suomija, Švedija, Vengrija ir Vokietija.

[16] Latvija, Lenkija, Lietuva, Liuksemburgas, Nyderlandai, Portugalija, Prancūzija, Rumunija, Suomija ir Vengrija.

2.2.17. Juridinių asmenų atsakomybė (17 straipsnis)

Direktyvos **17 straipsnyje** nustatoma, kad valstybės narės turi užtikrinti, kad juridiniai asmenys galėtų būti patraukti atsakomybėn už bet kurią iš Direktyvos 3–12 straipsniuose ir 14 straipsnyje nurodytų nusikalstamų veikų, kurias jų naudai įvykdė asmuo, veikęs individualiai arba kaip to juridinio asmens struktūros dalis ir to juridinio asmens struktūroje užimantis vadovaujamas pareigas, arba jei dėl šio asmens vykdomos nepakankamos priežiūros ar kontrolės buvo galima įvykdyti tokią nusikalstamą veiką. Taip pat apibrėžiama, kad juridinių asmenų atsakomybė taip pat apima baudžiamąsias bylas fiziniams asmenims, kurie yra nusikalstamų veikų vykdytojai, kurstytojai ar padėjėjai. Apskritai valstybės narės ėmėsi tinkamų priemonių siekdamos laikytis šio straipsnio.

Bulgarijos atveju atrodo, kad juridiniai asmenys negali būti patraukti atsakomybėn už Direktyvos 10 straipsnyje nurodytą nusikalstamą veiką, o **Lenkijos** atveju atrodo, kad juridiniai asmenys negali būti patraukti atsakomybėn už Direktyvos 9 straipsnyje nurodytą nusikalstamą veiką. Atrodo, kad **Kroatijoje** ir **Prancūzijoje** nėra aiškios nuorodos į priežiūros ar kontrolės trūkumą (**17 straipsnio 2 dali**s). Tačiau **Kroatijoje** juridiniai asmenys gali būti patraukti atsakomybėn, kai juridiniam asmeniui pavaldus asmuo įvykdo nusikaltimą juridinio asmens naudai.

2.2.18. Juridiniams asmenims taikomos sankcijos (18 straipsnis)

Direktyvos **18 straipsnyje** iš valstybių narių reikalaujama užtikrinti, kad juridinis asmuo, patrauktas atsakomybėn pagal 17 straipsnį, būtų baudžiamas veiksmingomis, proporcingomis ir atgrasomomis sankcijomis, kurios apimtų baudžiamąsias arba ne baudžiamojo pobūdžio baudas ir kurios gali apimti kitas sankcijas. Šiame straipsnyje taip pat pateikiamas kitų galimų sankcijų sąrašas.

Dvidešimt viena iš dvidešimt penkių valstybių narių[17] pasinaudojo (arba iš dalies pasinaudojo) Direktyvos 18 straipsnyje išvardytomis galimybėmis. Keturios valstybės narės (**Estija**, **Nyderlandai**, **Suomija** ir **Švedija**) visiškai nesinaudojo šiomis galimybėmis.

18 straipsnio a punkte numatyta galimybe atimti teisę į valstybės skiriamas išmokas arba pagalbą pasinaudojo trylika valstybių narių[18].

18 straipsnio b punkte numatyta galimybe laikinai arba visam laikui atimti teisę verstis komercine veikla pasinaudojo aštuoniolika valstybių narių[19].

18 straipsnio c punkte numatyta galimybe skirti teisminę priežiūrą pasinaudojo penkios valstybės narės (**Ispanija**, **Kipras**, **Malta**, **Prancūzija** ir **Rumunija**).

[17] Austrija, Belgija, Bulgarija, Čekija, Graikija, Ispanija, Italija, Kipras, Kroatija, Latvija, Lenkija, Lietuva, Liuksemburgas, Malta, Portugalija, Prancūzija, Rumunija, Slovakija, Slovėnija, Vengrija ir Vokietija.

[18] Graikija, Čekija, Ispanija, Italija, Kipras, Kroatija, Lenkija, Liuksemburgas, Malta, Portugalija, Prancūzija, Slovakija ir Vokietija.

[19] Austrija, Belgija, Čekija, Graikija, Ispanija, Italija, Kipras Kroatija, Latvija, Lietuva, Malta, Portugalija, Prancūzija, Rumunija Slovakija, Slovėnija, Vengrija Vokietija.

Septyniolika valstybių narių[20] pasinaudojo **16 straipsnio 18 dalies d punkte** numatyta galimybe atsisakyti teroristinės veiklos.

18 straipsnio e punkte numatyta galimybe laikinai arba visam laikui uždaryti verslo vietas, kuriomis buvo pasinaudota vykdant nusikalstamą veiką, pasinaudojo devynios valstybės narės (**Belgija**, **Graikija**, **Ispanija**, **Lietuva**, **Kipras**, **Malta**, **Portugalija**, **Prancūzija** ir **Rumunija**).

2.2.19. Jurisdikcija ir baudžiamasis persekiojimas (19 straipsnis)

Direktyvos **19 straipsnyje** iš valstybių narių reikalaujama nustatyti jurisdikciją dėl 3–12 straipsniuose ir tam tikrais atvejais 14 straipsnyje nurodytų nusikalstamų veikų, kartu suteikiant joms galimybę išplėsti savo jurisdikciją įtraukiant kitus konkrečius atvejus. 19 straipsnyje taip pat reikalaujama, kad valstybės narės bendradarbiautų prieštaringos jurisdikcijos atvejais. Taip pat reikalaujama, kad valstybės narės nustatytų jurisdikciją dėl 3–12 straipsniuose ir 14 straipsnyje nurodytų nusikalstamų veikų tais atvejais, kai valstybė narė atsisako perduoti ar išduoti asmenį, ir užtikrinti, kad jurisdikcija apimtų atvejus, kai visa iš bet kurių 4 ir 14 straipsniuose nurodytų nusikalstamų veikų ar jos dalis įvykdoma valstybės narės teritorijoje, neatsižvelgiant į tai, kur teroristinė grupė įsikūrusi ar vykdo savo nusikalstamą veiklą.

Atvejai, kai turi būti nustatyta jurisdikcija, nurodyti **19 straipsnio 1 dalies** a–e punktuose.

Kalbant apie c punktą dėl jurisdikcijos, kai nusikalstamą veiką padaręs asmuo yra vienas iš jos piliečių ar rezidentų, atrodo, kad **Vokietijos** teisės aktuose nėra bendros taisyklės, pagal kurią būtų nustatomas nuolatinės gyvenamosios vietos principas[21], o **Portugalijoje**, atrodo, nėra bendros taisyklės, pagal kurią būtų nustatomas pilietybės principas[22].

Kalbant apie d punktą dėl jurisdikcijos, kai nusikalstama veika yra padaryta valstybės narės teritorijoje įsteigto juridinio asmens naudai, atrodo, kad **Lenkija**, **Nyderlandai**, **Portugalija**, **Prancūzija** ir **Vokietija** šio punkto neperkėlė į nacionalinę teisę.

Kalbant apie e punktą dėl jurisdikcijos, kai nusikalstama veika yra padaryta atitinkamos valstybės narės institucijoms ar gyventojams arba toje valstybėje narėje įsikūrusiai Sąjungos institucijai, įstaigai, organui ar agentūrai, **Belgijos**, **Bulgarijos**, **Ispanijos**, **Rumunijos** ir **Vengrijos** teisės aktai, regis, neapima gyventojų, kurie nėra piliečiai. Atrodo, kad **Vokietijoje** aiškiai neminimi nei rezidentai, nei ES institucijos. **Lenkijos** atveju nacionalinė teisė nėra aiškiai taikoma Sąjungos institucijoms, įstaigoms, organams ar agentūroms. Atrodo, kad **Portugalijos** teisė taikoma tik situacijoms, kai „institucijos arba žmonės“ yra Portugalijoje arba ten turi nuolatinę gyvenamąją vietą.

[20] Belgija, Bulgarija, Čekija, Ispanija, Kipras, Kroatija, Latvija, Lietuva, Liuksemburgas, Malta, Portugalija, Prancūzija, Rumunija, Slovakija, Slovėnija, Vengrija ir Vokietija.

[21] Tai leistų rezidentams taikyti baudžiamąją jurisdikciją.

[22] Tai leistų piliečiams taikyti baudžiamąją jurisdikciją.

Septyniolika valstybių narių[23] pasinaudojo (arba iš dalies pasinaudojo) 19 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje numatyta galimybe išplėsti savo jurisdikciją, jeigu nusikalstama veika yra padaryta kitos valstybės narės teritorijoje.

Šešios valstybės narės (**Belgija**, **Ispanija**, **Lietuva**, **Nyderlandai**, **Suomija** ir **Vokietija**) pasinaudojo **19 straipsnio 2 dalyje** numatyta galimybe, pagal kurią tais atvejais, kai Direktyvos 19 straipsnio 1 dalis netaikoma, valstybė narė gali išplėsti savo jurisdikciją, kad ji būtų taikoma teroristų rengimui, kaip nurodyta 7 straipsnyje, kai nusikalstamą veiką padaręs asmuo teroristinei veiklai rengia jos piliečius ar rezidentus.

Direktyvos 19 straipsnio 4 dalis, pagal kurią reikalaujama, kad valstybės narės nustatytų savo jurisdikciją dėl 3–12 straipsniuose ir 14 straipsnyje nurodytų nusikalstamų veikų tais atvejais, kai ji atsisako perduoti ar išduoti asmenį, **Italijos**, **Lenkijos** ir **Vokietijos** atveju nėra aiškiai perkelta į nacionalinę teisę. **Kipro** atveju atrodo, kad Direktyvos 19 straipsnio 4 dalies ir **19 straipsnio 5 dalies** perkėlimo į nacionalinę teisę nuostatos netaikomos visoms Direktyvoje nurodytoms nusikalstamoms veikoms.

2.2.20. Tyrimo priemonės ir konfiskavimas (20 straipsnis)

Direktyvos **20 straipsnyje** reikalaujama, kad valstybės narės užtikrintų veiksmingas tyrimo priemones, pavyzdžiui, priemones, kurios naudojamos organizuoto nusikalstamumo ar kitų sunkių nusikaltimų atvejais, terorizmo tyrimo ar baudžiamojo persekiojimo už jį tikslais. Straipsnyje iš valstybių narių taip pat reikalaujama užtikrinti, kad jų kompetentingos institucijos pagal Direktyvą 2014/42/ES[24] atitinkamai įšaldytų arba konfiskuotų pajamas, gautas įvykdžius bet kokį teroristinį nusikaltimą arba prisidėjus prie jo įvykdymo, ir priemones, kurios naudojamos ar kurias ketinama naudoti vykdant tokias veikas arba prisidedant prie jų vykdymo. Apskritai šis straipsnis tinkamai perkeltas į nacionalinę teisę.

Kalbant apie **20 straipsnio 1 dalį**, **Vokietijoje** nėra veiksmingų tyrimo priemonių, pavyzdžiui, tokių, kurios naudojamos organizuoto nusikalstamumo ar kitose sunkių nusikaltimų bylose, kad būtų galima ištirti visas Direktyvoje nurodytas nusikalstamas veikas. Pavyzdžiui, jomis negalima pasinaudoti tiriant teroristinius išpuolius, susijusius su pasikėsinimais į asmens fizinę neliečiamybę terorizmo tikslais (3 straipsnio 1 dalies b punktas). **Lietuvoje**, pasirodo, tiriant keliones terorizmo tikslais, galima naudotis ne visomis tyrimo priemonėmis. **Lenkijos** atveju neatrodo, kad tiriant visus teroristinius nusikaltimus ar už juos traukiant baudžiamojon atsakomybėn būtų galima pasinaudoti informacijos perėmimu.

Kalbant apie **20 straipsnio 2 dalį**, **Čekijos**, **Estijos**, **Nyderlandų**, **Slovakijos** ir **Švedijos** teisės aktuose nenustatytas privalomas reikalavimas taikyti įšaldymo ir konfiskavimo priemones dėl nusikalstamų veikų, kurioms taikoma Direktyva. Paprastai, remiantis nacionalinėmis nuostatomis, sudaromos sąlygos taikyti šias priemones, kaip nurodyta Direktyvoje 2014/42/ES, tačiau jose nėra griežtai suformuluoto įpareigojimo jas taikyti teroristinių nusikaltimų atveju.

[23] Belgija, Čekija, Ispanija, Italija, Latvija, Lenkija, Lietuva, Liuksemburgas, Portugalija, Prancūzija, Rumunija, Slovakija, Slovėnija, Suomija, Švedija, Vengrija ir Vokietija.

[24] OL L 127/39, 2014 4 29.

2.2.21. Kovos su internetiniu turiniu, kuriuo viešai kurstoma vykdyti teroristinius nusikaltimus, priemonės (21 straipsnis)

Direktyvos **21 straipsnyje** iš valstybių narių reikalaujama užtikrinti, kad būtų skubiai pašalintas jų teritorijoje esantis internetinis turinys, kuriuo viešai kurstoma vykdyti teroristinius nusikaltimus. Kai pašalinti turinio neįmanoma, valstybės narės gali imtis priemonių, kad būtų užblokuota prieiga prie tokio turinio. Šios priemonės turi būti skaidrios ir suteikti atitinkamas apsaugos garantijas (įskaitant teismines teisių gynimo priemones), užtikrinant, kad tos priemonės būtų būtinos ir proporcingos ir kad naudotojai būtų informuojami apie tų priemonių priežastį. Apskritai šis straipsnis visose valstybėse narėse į nacionalinę teisę perkeltas nevienodai. 2018 m. rugsėjo mėn. Komisija pateikė pasiūlymą dėl specialaus reglamento, kuriuo užkertamas kelias teroristinio turinio platinimui internete, numatant konkrečius įpareigojimus prieglobos paslaugų teikėjams. Šį pasiūlymą šiuo metu svarsto teisėkūros institucijos.

Graikija neperkėlė šio straipsnio į nacionalinę teisę. Jos teisės aktai apima tik skaitmeninių duomenų konfiskavimą atliekant nusikalstamų veikų tyrimus, o ne internetinio turinio pašalinimą ar blokavimą. Neatrodo, kad dvi valstybės narės (**Bulgarija** ir **Lenkija**) į nacionalinę teisę būtų perkėlusios Direktyvos **21 straipsnio 1 dalies pirmą sakinį** dėl internetinio turinio pašalinimo, nes jų teisės aktuose kalbama tik apie turinio blokavimą. **Kroatija** ir **Latvija** numato priemones, dėl kurių gali būti pašalintas turinys, tačiau aiškaus įpareigojimo šiuo tikslu nėra. **Čekijos** atveju, remiantis įstatymu, nacionalinėms valdžios institucijoms leidžiama prašyti pašalinti internetinį turinį, tačiau jame nenumatyta atitinkama procedūra.

21 straipsnio 1 dalies antrą sakinį, kuriuo valstybės narės *skatinamos* pašalinti ne jų teritorijoje esantį turinį, taiko šešiolika valstybių narių[25]. Tai pasakytina ir apie dvi valstybes nares (**Bulgariją** ir **Lenkija**), kuriose kalbama tik apie internetinio turinio blokavimą, o ne pašalinimą. **Slovėnijos** atveju perkėlimo į nacionalinę teisę priemonė taikoma paslaugų teikėjams, kurių registruota buveinė yra kitose valstybėse narėse, bet ne trečiosiose šalyse.

21 straipsnio 2 dalyje numatytą galimybę užblokuoti prieigą prie turinio, kai jo pašalinti neįmanoma, į nacionalinę teisę perkėlė aštuoniolika valstybių narių[26].

Kalbant apie **21 straipsnio 3 dalį**, **Belgijos**, **Lenkijos**, **Liuksemburgo**, **Slovėnijos** ir **Suomijos** teisės aktuose, regis, nereikalaujama informuoti naudotojų apie turinio pašalinimo priežastį.

2.2.22. Sprendimo 2005/671/TVR pakeitimai (22 straipsnis)

Direktyvos 22 straipsniu iš dalies keičiami Tarybos pamatinio sprendimo 2005/671/TVR 1 ir 2 straipsniai, kuriais iš valstybių narių reikalaujama kuo greičiau suteikti prieigą prie aktualios informacijos, kurią jos kompetentingos institucijos surinko vykdydamos baudžiamuosius procesinius veiksmus, susijusius su šioje direktyvoje nurodytais teroristiniais nusikaltimais, kai ta informacija toje valstybėje narėje galėtų būti panaudota

[25] Austrija, Belgija, Bulgarija, Čekija, Ispanija, Kipras, Latvija, Lenkija, Lietuva, Nyderlandai, Portugalija, Slovakija, Slovėnija, Švedija, Vengrija ir Vokietija.

[26] Belgija, Bulgarija, Čekija, Ispanija, Italija, Kipras, Lenkija, Lietuva, Malta, Nyderlandai, Portugalija, Prancūzija, Rumunija, Slovakija, Suomija, Švedija, Vengrija ir Vokietija.

teroristinių nusikaltimų prevencijai, nustatymui, tyrimui ar baudžiamajam persekiojimui dėl jų. Valstybės narės taip pat turi užtikrinti, kad jų kompetentingos institucijos, gavusios informaciją iš valstybių narių, laiku imtųsi atitinkamų priemonių.

Atrodo, kad **Belgija**, **Graikija**, **Ispanija**, **Italija**, **Liuksemburgas**, **Malta**, **Slovėnija, Suomija**ir **Švedija** aiškiai neperkėlė 22 straipsnio į nacionalinę teisę. Kai šios nuostatos perkėlimas aiškiai numatytas nacionalinėje teisėje[27], ji ne visais atvejais apima visus šios nuostatos elementus. Pavyzdžiui, atrodo, kad **Čekijos** teisė apima tik spontanišką informacijos perdavimą, o perdavimas paprašius nenurodomas. Panašu, kad **Latvijos, Lietuvos** ir **Portugalijos** teisės aktai neapima spontaniško keitimosi informacija. Atrodo, kad **Čekijos**, **Estijos**, **Kroatijos** ir **Vengrijos** teisės aktuose nenumatytas įpareigojimas dalytis informacija tik dėl tokios galimybės. Galiausiai atrodo, kad **Lietuva, Nyderlandai** ir **Portugalija** savo teisės aktuose nenumato aiškaus reikalavimo laiku imtis veiksmų gavus informaciją iš kitos valstybės narės.

2.2.23. Pagrindinės teisės ir laisvės (23 straipsnis)

Direktyvos **23 straipsnio 1 dalyje** pabrėžiama, kad Direktyva nekeičiamos pareigos gerbti pagrindines teises ir pagrindinius teisės principus, kaip įtvirtinta ES sutarties 6 straipsnyje.

Remiantis **23 straipsnio 2 dalimi**, valstybės narės gali nustatyti sąlygas, kurios yra būtinos dėl pagrindinių principų, susijusių su spaudos ir kitų žiniasklaidos priemonių laisve, reglamentuojančių spaudos ir kitų žiniasklaidos priemonių teises bei pareigas ir joms taikomas procedūrines garantijas, ir kurios yra suderintos su tais principais, kai tokios sąlygos yra susijusios su atsakomybės nustatymu arba apribojimu.

Italija ir **Švedija** naudojasi Direktyvos 23 straipsnio 2 dalyje numatyta galimybe. **Italijos** Baudžiamajame kodekse numatytos specialios apsaugos priemonės spaudai ir kitoms žiniasklaidos priemonėms, susijusios su teise teikti ataskaitas ir teise gauti informaciją. **Suomijoje** žiniasklaidos priemonėms, kurioms taikomos konstitucinės taisyklės, pavyzdžiui, spaudai ir televizijai, taikomos specialios procedūrinės taisyklės, kuriomis siekiama užtikrinti specialią apsaugą, kaip numatyta 23 straipsnio 2 dalyje.

2.2.24. Pagalba ir parama terorizmo aukoms (24 straipsnis)

Direktyvos **24 straipsnyje** nurodyti valstybių narių įpareigojimai teikti pagalbą ir paramą terorizmo aukoms.

Direktyvos **24 straipsnio 1 dalyje** reikalaujama užtikrinti, kad tyrimai ar baudžiamasis persekiojimas dėl nusikalstamų veikų nepriklausytų nuo pateikto pranešimo ar kaltinimo. Ši dalis tinkamai perkelta į nacionalinę teisę.

Direktyvos **24 straipsnio 2 dalyje** reikalaujama užtikrinti, kad pagal Direktyvą 2012/29/ES[28] veiktų paramos tarnybos, kurių teikiamomis paslaugomis terorizmo aukos galėtų pasinaudoti iškart po teroristinio išpuolio ir naudotųsi tol, kol reikia.

---

[27] Austrija, Belgija, Čekija, Estija, Kipras, Kroatija, Latvija, Lenkija, Lietuva, Nyderlandai, Portugalija, Prancūzija, Rumunija, Slovakija, Vengrija ir Vokietija.

[28] OL L 315/57, 2012 11 14. Direktyva 2012/29/ES nustatomi būtiniausi nusikaltimų aukų teisių, paramos joms ir jų apsaugos standartai. Tai apima terorizmo aukų teises, paramą joms ir jų apsaugą,

Bendrosios paramos aukoms tarnybos **Lietuvoje** nėra įsteigtos, tačiau yra paslaugų, apimančių tam tikrus aspektus, pavyzdžiui, teisinę paramą. Panašu, kad **Lenkijos, Liuksemburgo** ir **Slovėnijos** teisės aktuose nenurodyta, kad paramos tarnybos turėtų turėti galimybę tenkinti konkrečius terorizmo aukų poreikius. Reikalavimas užtikrinti, kad paramos aukoms paslaugomis aukos galėtų pasinaudoti iškart po teroristinio išpuolio ir naudotųsi tol, kol reikia, nėra aiškiai perkeltas į šešiolikos valstybių narių[29] nacionalinę teisę, nors daugelyje šių valstybių narių šis reikalavimas taikomas praktiškai.

Direktyvos **24 straipsnio 3 dalyje** nurodoma, kad paramos tarnybos turi būti pajėgios patenkinti konkrečius terorizmo aukų poreikius. Paslaugos turi būti konfidencialios, nemokamos ir lengvai prieinamos. Jos turi apimti: a) emocinę ir psichologinę paramą, b) rekomendacijas ir informaciją, c) pagalbą, susijusią su reikalavimais dėl kompensacijos. Atrodo, jog reikalavimas, kad šios paslaugos būtų konfidencialios ir nemokamos, nebuvo aiškiai perkeltas į **Austrijos**, **Bulgarijos**, **Lenkijos**, **Kroatijos** ir **Maltos** nacionalinę teisę.

Kalbant apie paslaugų rūšis, kurias turi apimti parama aukoms, atrodo, kad **24 straipsnio 3 dalies a punktas** dėl emocinės ir psichologinės paramos nėra aiškiai perkeltas **Lietuvos** ir **Liuksemburgo** nacionalinę teisę. **Čekija**, **Italija**, **Kroatija**, **Lietuva** ir **Slovėnija** iš dalies perkėlė į nacionalinę teisę **24 straipsnio 3 dalies b punktą** dėl rekomendacijų ir informacijos teikimo. Atrodo, kad šių valstybių narių perkėlimas į nacionalinę teisę neapima visų pirma rekomendacijų ir informacijos praktiniais ar finansiniais klausimais. Kalbant apie **Rumuniją** ir **Slovėniją**, nacionalinės priemonės nėra pakankamai konkrečios, kad būtų galima daryti išvadą, jog bus teikiama faktinė pagalba, susijusi su reikalavimais dėl kompensacijos (**24 straipsnio 3 dalies c punktas**). Nepaisant to, kad šios nuostatos nebuvo aiškiai perkeltos į nacionalinę teisę, iš turimos informacijos matyti, kad pirmiau minėtos paslaugų rūšys praktiškai prieinamos keliose iš šių valstybių narių.

Direktyvos 24 straipsnio 4 dalyje pabrėžiama, kad nacionalinėje skubaus reagavimo infrastruktūroje turėtų galioti mechanizmai arba protokolai, kurie sudarytų sąlygas aktyvuoti paramos paslaugas. Nedelsiant turėtų būti užtikrintas pajėgumas visapusiškai tenkinti aukų ir jų šeimos narių poreikius iškart po teroristinio išpuolio ir vėliau tol, kol reikia. Atrodo, kad taikomos nacionalinės priemonės iš esmės atitinka šioje Direktyvoje reikalaujamą paramą.

Panašiai **Direktyvos 24 straipsnio 5 dalyje** iš valstybių narių reikalaujama užtikrinti, kad terorizmo aukoms iškart po teroristinio išpuolio būtų suteiktas ir kol reikia, teikiamas tinkamas medicininis gydymas. Atrodo, kad šį įpareigojimą apima bendrosios medicinos paslaugų teikimas pagal nacionalines sveikatos priežiūros sistemas.

Direktyvos **24 straipsnio 6 dalyje** reikalaujama užtikrinti, kad terorizmo aukos galėtų gauti teisinę pagalbą pagal Direktyvą 2012/29/ES[30], jeigu jos turi šalies baudžiamajame

---

nes valstybės narės turėtų ypatingai atsižvelgti į terorizmo aukų poreikius. Direktyvoje (ES) 2017/541 toliau tikslinami konkretūs terorizmo aukų poreikiai.

[29] Austrijos, Belgijos, Bulgarijos, Čekijos, Estijos, Kroatijos, Latvijos, Lenkijos, Lietuvos, Maltos, Portugalijos, Rumunijos, Slovakijos, Slovėnijos, Suomijos ir Vokietijos.

[30] OL L 315/57, 2012 11 14.

procese statusą, šiuo tikslu užtikrinant, kad sąlygose ir procedūrinėse taisyklėse, pagal kurias terorizmo aukos gali gauti teisinę pagalbą pagal nacionalinę teisę, būtų tinkamai atsižvelgta į nusikalstamos veikos sunkumą ir aplinkybes. Neatrodo, kad šią 24 straipsnio 6 dalį **Graikija**, **Ispanija**, **Latvija**, **Lenkija**, **Liuksemburgas**, **Malta** ir **Portugalija** būtų perkėlusios į nacionalinę teisę.

2.2.25. Terorizmo aukų apsauga (25 straipsnis)

Direktyvos **25 straipsnyje** iš valstybių narių reikalaujama užtikrinti, kad pagal Direktyvą 2012/29/ES[31] būtų galima naudoti terorizmo aukų ir jų šeimos narių apsaugos priemones. Nustatant, ar ir kokiu mastu būtų galima pasinaudoti šiomis priemonėmis, ypač daug dėmesio turi būti skiriama bauginimo bei galimo kerštо rizikai ir poreikiui apsaugoti terorizmo aukų orumą bei fizinę neliečiamybę. Nustatytos su devyniomis valstybėmis narėmis (**Belgija**, **Bulgarija**, **Čekija**, **Lietuva**, **Lenkija**, **Malta**, **Rumunija**, **Slovakija** ir **Slovėnija**) susijusios problemos. Daugeliu atvejų tai susiję su Direktyvos 2012/29/ES[32] perkėlimo į nacionalinę teisę klausimais. Terorizmo aukų šeimos nariams apsauga nėra visiškai užtikrinta. Neatrodo, kad **Bulgarijoje** būtų atsižvelgiama į bauginimo bei galimo kerštо riziką ir poreikį apsaugoti aukų orumą ir fizinę neliečiamybę apklausų ir parodymų davimo metu. **Lenkijos**perkėlimo į nacionalinę teisę nuostata neatrodo aiškiai susijusi su „bauginimo bei galimo kerštо rizika ir poreikiu apsaugoti terorizmo aukų orumą bei fizinę neliečiamybę“, o **Slovėnijos** teisės aktuose, regis, nenumatyta terorizmo aukų fizinės neliečiamybės ir orumo apsauga. **Slovakijos** teisės aktuose numatytos priemonės, kuriomis siekiama išvengti aukų ir nusikalstamą veiką įvykdžiusių asmenų bendravimo, tačiau atrodo, kad šios priemonės taikomos tik aukoms iki pagrindinio teismo posėdžio, o ne per visą baudžiamąjį procesą.

2.2.26. Kitoje valstybėje narėje gyvenančių terorizmo aukų teisės (26 straipsnis)

Direktyvos **26 straipsnio 1 dalies pirmame sakinyje** nustatomas valstybių narių įpareigojimas užtikrinti, kad terorizmo aukos, kurios yra kitos valstybės narės nei valstybė narė, kurioje buvo įvykdytas teroristinis nusikaltimas, rezidentai, turėtų galimybę gauti informacijos apie savo teises, paramos paslaugas ir kompensavimo sistemas valstybėje narėje, kurioje buvo įvykdytas teroristinis nusikaltimas. Dauguma šioje ataskaitoje nurodytų valstybių narių užtikrina galimybę gauti informacijos apie aukų teises, neatsižvelgiant į asmens gyvenamąją vietą, ir atrodo, kad visos valstybės narės vykdo šį įpareigojimą.

Remiantis Direktyvos **26 straipsnio 2 dalimi**, valstybės narės turi užtikrinti, kad visos terorizmo aukos turėtų galimybę naudotis pagalbos ir paramos paslaugomis, kaip nustatyta 24 straipsnio 3 dalies a ir b punktuose, jų gyvenamosios vietos valstybėje narėje, net jei teroristinis nusikaltimas buvo įvykdytas kitoje valstybėje narėje. Atrodo, kad **Bulgarijos** perkėlimo į nacionalinę teisę priemonė taikoma visoms jos teritorijoje ir už jos teritorijos ribų įvykdytoms nusikalstamoms veikoms, tačiau tik tuo atveju, kai auka yra Bulgarijos pilietis. Todėl Bulgarijoje gyvenančios aukos, kurios nėra Bulgarijos piliečiai, nenurodytos perkėlimo į nacionalinę teisę priemonėje.

---

[31] OL L 315/57, 2012 11 14.

[32] Taip pat žr. Komisijos ataskaitą dėl Direktyvos 2012/29/ES, kuria nustatomi būtiniausi nusikaltimų aukų teisių, paramos joms ir jų apsaugos standartai, įgyvendinimo, COM(2020) 188 *final*, 2020 5 11.

3. IŠVADOS

Šia direktyva pateikiama išsami teisinė priemonė, kuria nustatomos būtiniausios taisyklės, susijusios su nusikalstamų veikų ir sankcijų apibrėžtimis teroristinių ir su terorizmu susijusių nusikaltimų srityje, taip pat terorizmo aukų apsaugos ir paramos bei pagalbos joms priemonės. Perkėlimas į nacionalinę teisę iš esmės sustiprino valstybių narių baudžiamosios teisenos požiūrį į terorizmą ir terorizmo aukų teises. 23 iš 25 valstybių narių, kurioms Direktyva yra privaloma, priėmė naujus teisės aktus, kad užtikrintų Direktyvos perkėlimą į nacionalinę teisę.

Komisija pripažįsta valstybių narių pastangas imtis priemonių, kad būtų laikomasi Direktyvos. Apskritai galima teigti, kad ES valstybės narės Direktyvą į nacionalinę teisę perkėlė tinkamai. Tačiau yra keletas galimų problemų, susijusių su nuostatų dėl Direktyvos **3 straipsnyje** išvardytų teroristinių nusikaltimų perkėlimu į nacionalinę teisę keliose valstybėse narėse, o tai taip pat turi įtakos kelių kitų Direktyvos nuostatų perkėlimui į nacionalinę teisę. Taip pat susirūpinimą kelia tai, kad 3 straipsnio 1 dalyje nurodytos nusikalstamos veikos, įvykdytos siekiant 3 straipsnio 2 dalyje nurodytų tikslų, nelaikomos teroristiniais nusikaltimais. Šios nusikalstamos veikos iš esmės turėtų būti laikomos teroristiniais nusikaltimais, kad, pavyzdžiui, atsiskyrusius nusikalstamą veiką padariusius asmenis būtų galima apkaltinti padarius teroristinius nusikaltimus. Be to, svarbu nustatyti bendrą teroristinių nusikaltimų apibrėžtį, kad būtų galima veiksmingai taikyti bendradarbiavimo teisėsaugos srityje priemones, pavyzdžiui, Tarybos sprendimą 2005/671/TVR[33]. Galiausiai svarbu pripažinti teroristinių nusikaltimų aukas.

Kitas susirūpinimą keliantis klausimas yra nevisiškas arba netinkamas **9 straipsnio** dėl kelionių terorizmo tikslais perkėlimas į nacionalinę teisę, kuris gali turėti įtakos tam, kaip bus tiriamas šią nusikalstamą veiką padaręs asmuo, ir jo patraukimui baudžiamojon atsakomybėn, o tai reiškia, kad už tam tikras veikas jis gali likti nenubaustas. Taip galėtų būti, pavyzdžiui, tais atvejais, kai nacionalinės teisės aktuose pateikta siauresnė apibrėžtis, susijusi su keliaujančiais asmenimis arba teritorijomis, į kurias jie vyksta. Taip pat ir dėl panašių priežasčių susirūpinimą kelia nevisiškas arba netinkamas **11 straipsnio** dėl kovos su terorizmo finansavimu perkėlimas į nacionalinę teisę. Nacionalinės teisės aktai ne visada apima visų 3–10 straipsniuose nurodytų nusikalstamų veikų finansavimą, kaip reikalaujama Direktyvoje, taip sumažinant galimybes patraukti baudžiamojon atsakomybėn už tam tikras veikas. Galiausiai yra trūkumų, susijusių su konkrečių nuostatų dėl **terorizmo aukų** perkėlimu į nacionalinę teisę, dėl kurių terorizmo aukos gali negauti pagalbos ar paramos, atitinkančios konkrečius jų poreikius.

Siekdama užtikrinti visišką ir tinkamą Direktyvos perkėlimą į nacionalinę teisę, Komisija ir toliau padės valstybėms narėms šalinti nustatytus trūkumus. Tai apima kontrolę, kad nacionalinėmis priemonėmis būtų vykdomos atitinkamos Direktyvos nuostatos. Prireikus Komisija naudosis Sutartyse numatytais vykdymo užtikrinimo įgaliojimais ir pradės pažeidimo nagrinėjimo procedūras.

2021 m. rugsėjo mėn. Komisija atliks išsamesnį Direktyvos vertinimą ir Europos Parlamentui ir Tarybai pateiks ataskaitą, kurioje bus įvertinta Direktyvos pridėtinė vertė kovojant su terorizmu, kaip reikalaujama pagal 29 straipsnio 2 dalį. Šioje ataskaitoje taip pat bus vertinamas Direktyvos poveikis pagrindinėms teisėms ir laisvėms, įskaitant nediskriminavimo principą, teisinės valstybės principui ir terorizmo aukų apsaugos lygiui

[33] OL L 253, 2005 9 29.

bei joms teikiamai pagalbai ir paramai.